

OPERATION KARLSTAD

PRESSMEDDELANDE 2009-04-02

Hur står det till med kulturmiljöarbetet i Karlstads kommun? Operation Karlstad inbjuder till dialog.

Sedan 2005 har vi inom Operation Karlstad med intensitet och intresse ägnat oss åt att studera hur Karlstad Kommun hanterar sitt kulturhistoriska arv. Efterhand som åren gått har vi kommit att få intrycket av att bristerna i kommunens arbete när det gäller dessa frågor är många och stora. Som vi ser det är dessa brister så allvarliga att det finns anledning att ifrågasätta hur det demokratiska och politiska systemet egentligen fungerar i Karlstads Kommun. Hårda ord kan tyckas. Men en granskning av historien och föreliggande fakta talar tyvärr sitt tydliga språk. Vi anser att det nu är hög tid att på allvar se över hur man arbetar med dessa frågor och hur det kunnat bli på det här sättet. Operation Karlstad ämnar därför bjuda in företrädare för det politiska styret, samt berörda nämnder och förvaltningar, till dialog. Förhoppningen är att genom detta bidra till att Karlstad Kommuns kulturhistoriska arv framledes får en bättre förvaltning.

Under åren 2005-2008 har vi haft omfattande kontakter med en rad politiker och tjänstemän i kommunen i en mängd olika stads- och kulturmiljöärenden. Och tagit del av oräkneliga mängder av dokument, lagtexter och inventeringsmaterial. Det vi under denna process kunde konstatera gjorde att vi våren 2008, efter samråd med jurister på Boverket, valde att anmäla Karlstad Kommun till Länsstyrelsen för ett antal allvarliga brister, bland annat i hanteringen av plan- och bygglagens var-samhetsparagrafer. I december 2008 lämnade Länsstyrelsen i Värmland sin tillsynsrapport där man konstaterade att dessa brister faktiskt förelåg, och att kommunens sätt att hantera ärenden i vissa fall var anmärkningsvärt dålig.

De brister som finns i kommunens sätt att hantera sitt kulturhistoriska arv är enligt vårt förmenande så djuptgående att detta arv är allvarligt hotat. Trots att man gjort grundliga och påkostade kulturhistoriska inventeringar, 1976-1979, 1984 och 1989, har i princip inget av det skydd som man talat om i inventeringarna realiserats. Den största inventeringen, den från 1984, hade tagit över åtta år att göra. Men arbetet var väl gjort och inventeringen klubbades i sin helhet genom av en enhällig kommunstyrelse och ett enhälligt kommunfullmäktige. Nu skulle det bli ordning på torpet.

Inventeringen skulle vara vägledande vid bygglovgivning och de utpekade husen och miljöerna, som ju var de mest värdefulla vi hade, skulle visas en synnerlig omsorg. Så har inte skett. Istället har stora delar av det utpekade kulturarvet sedan dess fått förfalla vind för våg. I sin tillsynsrapport konstaterar Länsstyrelsen att det är uppenbart att inventeringen inte varit vägledande vid bygglov-givningen, vilket lett till att de utpekade husen och miljöerna idag i stora stycken är helt förvanskade. I många fall är de rivna och för alltid förlorade.

Hur har det kunnat gå till på det här viset?

När vi talar med högt uppsatta tjänstemän på Stadsbyggnadskontoret säger de att det är så det fungerar. Folk byts ut hela tiden och ingen sätter sig in i vilka beslut som fattats sedan tidigare. Ingen återkoppling av att tagna beslut verkställs verkar finnas. Det är ett demokratiskt moras som framträder allt mer ju djupare man gräver.

Detta måste komma till ett slut. Och anledningen till bristerna måste klarläggas och komma i dagen. I Operation Karlstads intresse ligger i detta nu i första hand just kulturmiljöfrågan. Men man kan ju knappast undgå att fråga sig inom hur många andra områden som det fungerar lika illa. Är det alls någon idé att ta beslut i kommunfullmäktige, om de sedan aldrig genomförs eller efterföljs? Varför sker ingen återkoppling och uppföljning? Och vad skulle skattebetalarna i Karlstads Kommun säga om de fick veta att de årtal av arbete och de stora tryckkostnader som lagts ner på kulturhistoriska inventeringar varit helt bortkastade?

Detta hoppas Operation Karlstad nu snarast försöka bidra till att klarlägga via den serie möten som vi ämnar bjuda in representanter för Kommunstyrelsen, Kommunfullmäktige, Stadsbyggnadsnämnden, Teknik- och fastighetsnämnden, Kulturnämnden samt Stadsbyggnadsförvaltningen till. Liknande dialoger kommer att hållas med företrädare för Kulturdepartementet samt Sveriges Kommuner och Landsting för att belysa frågan i ett större sammanhang.

Förhoppningen är att vi framledes ska få en bättre ordning på det politiska arbetet i Kommunen och bli bättre på att vårda vårt kulturarv.

Karlstad den 2 april 2009

Peter Sörensen
Byggnadsingenjör, civilekonom och egen företagare
Språkrör för Operation Karlstad
Länsombud i Svenska Byggnadsvårdsföreningen
Tel 054-15 25 65, 15 25 77
Mob 0730-20 52 82
peter@greenhouse.se

Bilagor: Anmälan till Länsstyrelsen i Värmland. Länsstyrelsens tillsynsrapport.